

PARTNERSTVÍ OBCÍ S VEŘEJNOSTÍ PŘI SPRÁVĚ MĚSTSKÉ ZELENĚ

Eliška Vejchodská, Jiří Louda

Článek se zabývá správou městské zeleně prostřednictvím partnerství obcí s veřejností. Tento v ČR zatím ne zcela obvyklý způsob péče o zeleň je v zahraničí využíván stále častěji a nabývá mnoha různých podob. Postupně tak doplňuje dříve typický centralistický přístup, kdy bylo rozhodování o veřejné zeleni a její financování alokováno výhradně na veřejný sektor. Všechny tyto způsoby partnerství obcí s veřejností přinášejí řadu potenciálních benefitů pro obec i občany samotné. Mimo zvýšení zájmu obyvatel o dění v obci a jejich přímého zapojování do aktivit utvářejících jejich okolí se jedná zejména o zvýšení kvality veřejného prostoru a potenciálně významné úspory obcí v oblasti nákladů na péči o městskou zeleň.

Úvod

Městská zeleň je důležitou součástí městského prostoru. Plní celou řadu architektonických, ekologických, ale též sociálních a estetických funkcí. Jedná se o prvek, který významným způsobem ovlivňuje charakter a vzhled města, poskytuje obyvatelům místo pro setkávání, rekreaci, sportovní a kulturní aktivity. Městská vegetace je také cenným prvkem pro adaptaci měst na globální změnu klimatu a působí jako prevence tepelného ostrova [Kleerekoper et al., 2012]. Ekosystémovými službami městské zeleně se komplexně zabývá např. Bolund a Hunhammar [1999], konkrétní případové studie na toto téma jsou zpracovávány často v severoevropských zemích [např. pro Finsko Niemelä et al., 2010; pro Švédsko Erntson et al., 2008].

V rámci městské zeleně se bude tento článek zabývat především veřejnou zelení, tedy veřejně přístupnou zelení (dle definice v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích). Nás bude v tomto směru zajímat především zeleň vlastněná veřejným subjektem – obcemi. Z vyhrazené zeleně se budeme zabývat těmi plochami, které jsou široké veřejnosti přístupné při splnění určitých podmínek – např. po zaplacení poplatku za vstup či za členství v komunitě užívající daný druh zeleně. Pod pojmem veřejná zeleň zahrnujeme jakékoli funkční typy zeleně, tj. větší i menší zelené plochy, solitérní stromy, aleje stromů apod.

Vzhledem k omezenému rozpočtu obcí je potřeba hledat nové cesty k zabezpečování kvalitní městské zeleně vlastněné obcemi. Článek přináší přehled pří-

stupů v oblasti zapojení nejrůznějších subjektů do správy městské zeleně, které obce mohou využít pro zefektivnění zabezpečování kvalitní městské zeleně, a to jak z finančního hlediska, tak i z hlediska kvalitativního. Nezabývá se tedy klasickými způsoby financování, jako jsou grantová schémata veřejných, případně soukromých institucí. Z analýzy vyčleňujeme také možnosti financování veřejných prostranství, které obcím přinesl zákon o územním plánování č. 183/2006 Sb. pomocí institutu regulačního plánu na žádost a s ním související plánovací smlouvy. O těchto nástrojích se v tomto periodiku blíže rozepisuje Janatka [2011].

Zmapování participativních přístupů probíhalo metodou desk research – rešerše odborných studií doplněnou o konkrétní příklady z praxe.

Participativní přístupy – vymezení, potenciální přínosy a omezení

Mezi participativní přístupy řadíme různé formy spolupráce s neziskovým sektorem, místními podniky a širokou veřejností. Komplex veškerých modelů zapojení místní komunity do správy věcí veřejných lze shrnout pod pojem urban governance. Zapojení místní komunity může nabývat velmi rozličných podob sahajících od zapojení veřejnosti ve fázi rozhodování o podobě investičních záměrů, přes spolupráci při údržbě veřejných ploch, spoluorganizování společenských akcí až po delegování určitých pravomocí i povinností na neveřejnou instituci, aniž by jí za to byla poskytována ze strany veřejného sektoru finanční

podpora [Dunnett a kol., 2002]. Nejedná se tedy o formu outsourcingu, ale o sdílení břemene a zodpovědnosti v péči o veřejný prostor. Míra participace bývá připodobňována k žebříku, kdy ze spodních příček nízké participace stoupáme k příčkám vysoké úrovně zapojení veřejnosti [Arnstein, 1969].

Zapojování občanské společnosti do péče o veřejný prostor není novou myšlenkou. V České republice však byla aktivita společnosti utlumena nejprve např. zrušením okrašlovacích spolků v r. 1951 [Librová, 1986], následně pro mnohé znechucena povinnými „dobrovolnými“ akcemi Z za socialismu. Nyní participace společnosti opět nabývá na významu.

Z pozitiv zapojení široké veřejnosti do správy veřejné zeleně můžeme kromě potenciálu úspor veřejných prostředků jmenovat zvýšení míry využívání veřejných prostranství místními občany, lepší reagování na potřeby místních obyvatel, zapojování občanů do fungování obce a v neposlední řadě zvýšení identifikace obyvatel s místem, kde žijí. Jak uvádí Dunnett a kol. [2002], zapojování veřejnosti vyžaduje od obce jistou dávku schopnosti komunikace s veřejností a investice času úředníků, a to nejen ve standardní pracovní době. Intenzivnějším dialogem s veřejností může obec také narazit na protichůdné zájmy jednotlivých skupin, které musí řešit. I dobrovolnické skupiny se zájmem o podílení se na péči o veřejná prostranství se musí vypořádat s mnohými problémy – nejčastěji jsou uváděny příliš vysoký podíl odpovědnosti, nedostatek dobrovolníků či nutnost vytváření dlouhodobých závazků [Dunnett a kol., 2002].

Formy partnerství obcí s veřejností při zabezpečování městské zeleně

V této sekci uvádíme přehled různých forem participace veřejnosti při zabezpečování veřejné zeleně na lokální úrovni obcí. Jako zdroj inspirace nám sloužily jednak inovativní přístupy jednotlivých obcí ČR a českých neziskových organizací, jednak zajímavé příklady ze zahraničí. Cílem rozboru reálných příkladů je dodat čtenáři dobrou představu o fungování daného přístupu.

1. (Mikro)granty vypisované obcemi

(Mikro)granty jsou grantová schémata vyhlášená obcemi s cílem podpořit místní občany a neziskové organizace v jejich aktivitách. Zatímco u klasického financování obec u projektů pokrývá přímé náklady realizace (běžné i investiční) a nepřímé náklady na administraci projektu (platy zaměstnanců úřadu, režie úřadu, projektová dokumentace apod.), (mikro)granty obvykle pokrývají pouze výdaje na materiál, který navíc může být kofinancován žadatelem o grant. Práci do zvelebení veřejného prostoru vkládají místní občané. Tyto přístupy tak přinášejí i potenciál zapojit do rozhodování o podobě veřejného prostoru veřejnost. Příkladem obcí vypisujících mikrogranty je městská část Praha 8 (Usn RMC 0225/2016)¹⁾ nebo město Chomutov.²⁾

2. Sdílení péče o veřejný prostor s občany a spolky

V některých zemích Evropy (např. Velká Británie) nebo v USA je běžné, že se na péči o určitý veřejný prostor, např. městský park, podílí i občanská společnost. Pro tyto iniciativní skupiny občanů se v angličtině ustálil pojem „*friends of the park groups*“ – přátelé parků, v češtině se pro tyto skupiny od dob Rakouska-Uherska užívalo pojmu „okrašlovací spolek“, a to až do doby jejich zákazu (viz výše). Nyní se k tomuto pojmu některé spolky opět vrací. Přátelé parků

či okrašlovací spolky jsou obvykle neziskové organizace sdružující dobrovolníky podílející se na péči o park a z větší či menší části zároveň financující investice do parku a údržbu parku [Murray, 2010]. Zapojit se mohou i školy se synergií v oblasti environmentálního vzdělávání [Dunnett a kol., 2002]. Spolky přijímají pro svou činnost finanční dary od místních obyvatel či korporací, případně veřejné granty. Lehavi [2004] rozděluje skupiny přátel parků podle míry formálního ukotvení dané skupiny na (i) neformální ad hoc skupiny, které vznikají jednorázově např. za účelem úklidu konkrétního prostoru; (ii) poloformální skupiny, které jsou neziskovými organizacemi pečující o konkrétní území, nemají však uzavřenou dohodu o spolupráci s veřejnou autoritou a spolupráce tak probíhá čistě neformálně; (iii) formální uskupení, které již mají uzavřenou dohodu s veřejným sektorem definující práva a povinnosti obou stran.

Dobrovolnická práce a pomoc neziskových organizací v péči o veřejná prostranství může významně snížit finanční požadavky na místní rozpočty a zároveň zvýšit kvalitu veřejných ploch. Dle výzkumu provedeného ve Velké Británii si obce od této intenzivnější spolupráce s veřejností slibují nejčastěji kromě zlepšení možností pro financování parků také zlepšení komunikace s veřejností a lepší pochopení možností správy parku ze strany veřejnosti [Dunnett a kol., 2002].

Někteří autoři kritizují vznik těchto spolků za vytlačování veřejných investic do veřejných prostranství. Dle kritiků tím vzniká dvojitý druh parků – bohaté s úspěšnými skupinami podporovatelů, na které se následně zaměřuje pozornost ze strany úředníků, a chudé bez nich, od kterých je pozornost odvrácena. V kritice se zrcadlí znepokojení z privatizace veřejných služeb [Murray, 2010].

Příkladem dobrovolných iniciativ s neformálním charakterem je iniciativa Uklidme svět, Uklidme Česko³⁾ organizovaná nezávisle na obcích. Tato ini-

ciativa propojuje dobrovolné organizátory úklidů s dobrovolníky, kteří se následně ad hoc úklidů účastní. Všichni získávají od iniciativy materiální podporu formou pracovních pomůcek. Jiným příkladem je neformální partnerství obcí s dobrovolníky, kde obec poskytuje dobrovolníkům jisté zázemí, především formou propagace akcí a uhrazením nákladů na pracovní pomůcky, případně odvoz odpadu. Např. Praha 8 pěstuje vztahy s organizací Vědomý dotek z.s.⁴⁾ v souvislosti s obnovou jezírka a úklidem konkrétních lokalit této městské části.

Ze zahraničí je zřejmě nejznámější příklad formálně ukotvené spolupráce mezi veřejným sektorem a místní komunitou vztah města New York s neziskovou organizací Central Park Conservancy, která se z velké míry podílí na péči o New Yorkský Central Park. Jedná se o formální uskupení mající uzavřenou dohodu o spolupráci s veřejným sektorem. Z příspěvků svých dárců je schopna pokrýt 75 % provozních nákladů parku (cca 50 mil. USD ročně) a 2/3 investičních nákladů již od roku 1980, kdy toto uskupení vzniklo (630 mil. USD).⁵⁾

3. Přenechání péče o veřejný prostor občanům a spolkům

Péči o veřejnou zeleň lze občanům nebo spolkům i zcela svěřit. Vybraná území svěřují obce či soukromí vlastníci tzv. pozemkovým spolkům. Pozemkové spolky uzavírají s vlastníky dohody o dlouhodobé spolupráci o péči o přírodně cenné lokality a přebírají za tyto lokality na čas smluvního vztahu zodpovědnost. Např. město Jihlava uzavřelo dohodu s pozemkovým spolkem Mokřady o bezúplatném užívání nivy potoka v oblasti Borovinka k účelům ochrany životního prostředí. Spolek v daném místě uklízí naplavené odpadky, provádí biologický průzkum, zakládá nové tůně a je samostatně aktivní v žádání o podporu na ochranu přírody v dané lokalitě u Ministerstva životního prostředí.⁶⁾ Město je vlastníkem

1) <http://www.praha8.cz/appo/usn/676>

2) <https://www.chomutov-mesto.cz/cz/1380.chomutov-podpori-male-akce-vypise-mikrogranty>

3) <http://www.uklidmecesko.cz/>

4) <http://www.vedomy-dotek.cz/>

5) <http://www.nycgovparks.org/about/partners> nebo <http://www.centralparknyc.org/about/about-cpc/financial-legal-information.html>

6) <http://www.mokrady.wbs.cz/Borovinka.html>

dané lokality, přesto se o jeho správu a zvyšování ekologické hodnoty lokality nemusí díky přenechání péče starat.

Mnohé veřejně přístupné zelené plochy nemají charakter přírodně ceněných lokalit, přesto veřejnost o péči o tyto plochy může také jevit zájem. Je dost místních občanů toužících pečovat o svou „zahrádku“. Mohou chtít pečovat o pozemek přiléhající k jejich domu, ale i o ostrůvek mezi komunikacemi, o kraj silnice apod. Některá města proto přistupují ke spolupráci s veřejností v péči o tyto plochy. Příkladem ze zahraničí je město Newcastle – program Adoptuj si pozemek (Adopt a Plot). Jednotlivec či skupina osob si mohou osvojit libovolně velkou plochu. Rezidenti mohou pečovat o vlastní ulici, část parku či ostrůvek zeleně. Město vede evidenci správců plošek formou přiřazení čísel plochám v rámci databáze ploch v GIS [Dunnett a kol., 2002]. Praha 8 obdobný program realizuje pro plochy přiléhající k bytovým domům (usnesení rady č. Usn RMC 0686/2016). Bytovým družstvům a SVJ nabídla možnost výpůjčky pozemků veřejně zeleně. O tyto plochy následně pečují obyvatelé bytových domů za své prostředky. Charakter péče je smluvně zajištěn mezi bytovými družstvy či SVJ a městskou částí tak, aby byly hájeny zájmy širší veřejnosti. Zakázáno je proto např. pozemek oplotit, kácet na něm stromy apod.).

Touha lidí pečovat o část přírody přerůstá ve městech často v tzv. guerrillové zahradnictví (guerrilla gardening). Jednotlivci či skupiny přebírají zanedbané plochy do své péče, aniž by žádali vlastníka pozemku o souhlas. Paralelou tohoto postupu je veřejnosti známější squatting, neboli převzetí do péče konkrétní budovy. Guerrillové zahradnictví, které má zjevně blahodárný vliv na danou lokalitu, bývá městskými samosprávami tolerováno, v mnohých případech i respektováno a vítáno.

4. Komunitní zahrady a zahrádkářské kolonie

U komunitních zahrad a zahrádkářských kolonií se jedná o prostor, který je obvykle vlastněn veřejným sektorem, jeho údržbu však zabezpečují soukromé iniciativy, které prostor mají poskytnutý od vlastníka v pronájmu. Komunitní zahrady kladou důraz na společně sdílený prostor a možnost sousedského setkávání i na přírodě blízký přístup k zahradničení, který v sobě zrcadlí nový trend tzv. přírodních zahrad. Pro pěstování jednotlivců jsou v rámci komunitní zahrady vyčleněny maloplošné záhonky. Do komunitních zahrad má přístup širší veřejnost zpravidla po zaplacení členského poplatku bez ohledu na to, zda se tyto osoby chtějí podílet na pěstování plodin nebo ne. V ČR je zatím nejvíce komunitních zahrad v Praze, vznikají i v Brně⁷⁾ a v dalších městech. K charak-

teru vlastnictví a podoby komunitních zahrad včetně benefitů z nich vyplývajících a určitých omezení se vyjadřuje Guitart et al. [2012]. Význam komunitních zahrad narůstá s mírou odcizení moderního městského člověka s přírodou a tradičním zemědělstvím. Např. Castro et al. [2013] prokázali statistický vztah mezi účastí dětí na komunitním zahradničení, jejich spotřebou ovoce a zeleniny a následným sníženým výskytem dětské obezity.

Další možností, jak městskému člověku umožnit zahradničení, jsou zahrádkářské kolonie. Ty jsou již historicky spjaty s českými městy. Některé jsou lokalizovány na pozemcích města, jiné na soukromě vlastněných pozemcích. V obou případech čelí mnohé zahrádkářské kolonie zániku z ekonomických důvodů – aktuální negativní trendy v množství zahrádkářských kolonií v kontextu Prahy popisuje Spilková et Vágner [2016]. Historii i možnou budoucnost zahrádkářských kolonií na území ČR popisuje Gibas et al. [2013]. Některé zahrádkářské kolonie zanikají celé a na jejich místě vzniká nová výstavba, jiné postupně degradují budováním objektů k přechodnému bydlení, které v některých lokalitách přecházejí na bydlení trvalé. Ke své škodě se zahrádkové osady netěší přílišné oblibě veřejnosti, a tak u ní nenalézají podporu. Veřejnost je mnohdy vnímá jako lokality málo vzhledné či neprostopupné. Jak uvádí Speak et al. [2015], zahrádkářské kolonie jsou pro město významné nejen jako útočiště lidí se zájmem o zahradničení, ale i z hlediska poskytování ekosystémových služeb. Města by si tedy měla své zahrádkářské kolonie bránit a pohled veřejnosti na ně zkusit změnit. Za zmínku v této souvislosti stojí aktivity 46. a 47. ZO Českého zahrádkářského svazu na pražském Libeňském ostrově, které cílí na zlepšení své reputace u veřejnosti – tato osada zpřístupnila některé své prostory veřejnosti, spolupracuje se školami na výukových programech, zakládá komunitní zahradu uvnitř osady, chce vytvořit pro veřejnost turistické zázemí. Na oplátku od pražského magistrátu žádá dlouhodobou smlouvu o pronájmu osady.

Foto © Eliška Vejchodská

Předzahrádka před bytovým domem v péči místních občanů – MČ Praha 8

7) Příklady v ČR: <http://www.vitalia.cz/clanky/komunitni-zahrady-pestuji-zeleninu-i-sousedske-vztahy/>, <http://www.prirodnizahrada.wz.cz/ozahrade.html>

5. Partnerství s odbornou veřejností a odbornými institucemi

V přípravě záměrů města může město využít odborný potenciál vlastních občanů a organizací, např. vysokých škol. Např. zahradní architekti mohou být bez nároku na honorář ochotni přispět svými myšlenkami ke koncepčnímu řešení v místě svého bydliště. Stejně tak spolupráce s vysokými školami může být oboustranně prospěšná – vysoké školy se mohou na činnosti samosprávy podílet např. zadáním seminárních, bakalářských nebo diplomových prací. Např. v MČ Praha 8 proběhla studentská soutěž týkající se revitalizace vybraných veřejných prostranství. Studentské projekty byly následně posouzeny odbornou i laickou veřejností. Až poté bylo přistoupeno k zadání tvorby projektové dokumentace komerčnímu subjektu.⁸⁾

6. Business Improvement Districts

V některých zemích – Kanada, USA, z evropských zemí Velká Británie, Srbsko a Albánie [Murray, 2010; Feehan et Feit, 2006], vznikají také tzv. Business Improvement Districts (BID) týkající se celých čtvrtí. Jak uvádí Morçöl et Wolf [2010], i vznikem BID se stírá dřívější ostrá hranice mezi oblastí veřejného a soukromého sektoru, poskytování veřejných služeb začíná být z části spravované sektorem soukromým. Vznik BID je vyvolán neuspokojivým standardem poskytování veřejných služeb. Majitelé nemovitostí se mohou dohodnout na vyšším standardu péče o veřejný prostor, pokud se na zvýšení kvality chtějí i finančně podílet. BID může vzniknout, pokud se vznikem souhlasí určité procento vlastníků nemovitostí a také místní samospráva. Dodatečné prostředky pro péči o veřejný prostor jsou získávány zvýšením daně z nemovitostí nebo specifickým poplatkem vyměřeným všem vlastníkům nemovitostí. O využití těchto prostředků následně obvykle rozhoduje orgán volený majiteli nemovitostí spolupracující s místní samosprávou. BID se netýká pouze

péče o veřejný prostor, ale i sociálních služeb, marketingové propagace regionu apod. [Briffault, 1999]. Obdobně jako přátelé parků jsou i BID některými autory kritizovány za vytlačování veřejných služeb hrazených z veřejných rozpočtů a za potenciální vznik bohatých čtvrtí s kvalitními veřejnými službami a chudých deprivovaných čtvrtí.

V České republice zatím typické BID neexistují a je otázkou na právníky, zda by jejich vznik současná legislativa umožnila. Na druhou stranu zaznamenáváme snahy velkých subjektů podnikajících v určitém prostředí, které BID v mnohých aspektech připomínají. Příkladem může být společnost Konsorcium pro Karlín o.p.s. sdružující velké podnikatelské subjekty v rámci pražské čtvrti Karlín. Tato společnost deklaruje, že se chce podílet na opatřeních, která zlepší celkovou kvalitu a bezpečnost veřejných prostranství, chce podporovat společenské aktivity v lokalitě.⁹⁾

Závěr

V ČR je péče o městskou zeleň financována tradičně především z veřejných zdrojů. Avšak s narůstajícím tlakem na veřejné rozpočty bývají alokované částky na péči o městskou zeleň v rámci těchto rozpočtů snižovány často tak, že mnohdy nestačí ani na odpovídající péči o současnou zeleň. Úvahy o jejím rozšiřování nebo úpravách pak bývají vyloučené (nenajdou-li se finance z evropských či národních dotačních programů). Tento fakt tak může představovat limitující faktor pro rozvoj městské zeleně.

Článek se zaměřuje na představení inovativních způsobů péče o městskou zeleň, které s sebou nesou na jedné straně zapojení obyvatel do veřejného života obce a na druhé straně mohou znamenat významnou finanční pomoc. Představeny byly především přístupy, které se již relativně hojně využívají v zahraničí, ale mnohé z nich jsou již (pilotně) realizovány i v České republice. Samotná participace veřejnosti

na péči o městskou zeleň ve svém bezprostředním okolí je velmi významnou přidanou hodnotou představených přístupů, neboť napomáhá identifikaci obyvatel s místem, ve kterém žijí.

Použité zdroje:

- ARNSTEIN, S. R. A ladder of citizen participation. *Journal of the American Institute of Planners*, 1969, vol. 35, No. 4: 216–224.
- BOLUND, P. – HUNHAMMAR, S. Ecosystem services in urban areas. *Ecological Economics*, 1999, vol. 29, Iss. 2: 293–301.
- BRIFFAULT, R. A government for our time? Business improvement districts and urban governance. *Columbia Law Review*, 1999, vol. 99, No. 2: 365–477.
- CASTRO, D. C. – SAMUELS, M. – HARMAN, A. E. Growing healthy kids: a community garden-based obesity prevention program. *American Journal of Preventive Medicine*, 2013, vol. 44, Iss.3: 193–199.
- DUNNETT, N. – SWANWICK, C. – WOOLLEY, H. *Improving urban parks, play areas and green spaces*. London: Department for transport, local government and the regions, 2002.
- ERNSTSON, H. – SÖRLIN, S. – ELMQVIST, T. Social Movements and Ecosystem Services: The Role of Social Network Structure in Protecting and Managing Urban Green Areas in Stockholm. *Ecology & Society*, 2008, vol. 13, Iss. 2, Art. 32.
- FEEHAN, D. – FEIT, M. D. *Making business districts work: Leadership and management of downtown, main street, business district, and community development organizations*. New York: Routledge, 2006. 472 s. ISBN 978-07-89023-91-9.
- GIBAS, P. – NOVÁK, A. et al. *Zahradkové osady: Stíny minulosti, nebo záblesky budoucnosti?* Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2013. 147 s. ISBN 978-80-87398-30-2.
- GUITART, D. – PICKERING, C. – BYRNE, J. Past results and future directions in urban community gardens research. *Urban Forestry & Urban Greening*, 2012, vol. 11, Iss. 4: 364–373.
- JANATKA, M. Nástroje stavebního zákona pro omezení suburbanizace v České republice. *Urbanismus a územní rozvoj*, 2011, vol. 14, No. 2: 39–42.
- KLEEREKOPER, L. – VAN ESCH, M. – SALCEDO, T. B. How to make a city climate-proof, addressing the urban heat island effect. *Resources, Conservation and Recycling*, 2012, vol. 64: 30–38.
- LEHAVI, A. Property rights and local public goods: Toward a better future for urban communities. *The Urban Lawyer*, 2004, vol. 36, No. 1: 1–98.
- LIBROVÁ, H. Počátky ochrany přírody jako zájmové činnosti. *Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity*, 1986, vol. G 30: 43–54.
- MORÇÖL, G. – WOLF, J. F. Understanding business improvement districts: A new governance framework. *Public Administration Review*, 2010, vol. 70, Iss. 6: 906–913.

8) <http://praha8.cz/Nova-podoba-namesti-V-Bohnicich.html>

9) <http://www.prokarlin.cz/>

MURRAY, M. F. Private management of public spaces: Nonprofit organizations and urban parks. *Harvard Environmental Law Review*, 2010, vol. 34: 179–255.

NIEMELÄ, J. – SAARELA, S. – SÖDERMAN, T. – KOPPERONEN, L. – YLI-PELTONEN, V. – VÄRE, S. – KOTZE, J. Using the ecosystem services approach for better planning and conservation of urban green spaces: a Finland case study. *Biodiversity and Conservation*. 2010, vol. 19, Iss. 11: 3225–3243.

SPEAK, A. F. – MIZGAJSKI, A. – BORYSIK, J. Allotment gardens and parks: Provision of ecosystem services with an emphasis on biodiversity. *Urban Forestry & Urban Greening*, 2015, vol. 14, Iss. 4: 772–781.

SPILKOVÁ, J. – VÁGNER, J. The loss of land devoted to allotment gardening: The context of the contrasting pressures of urban planning, public and private interests in Prague, Czechia. *Land Use Policy*, 2016, vol. 52: 232–239.

Článek vychází z projektu *Rozvoj strategií přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách měst s využitím ekosystémově založených přístupů k adaptacím podpořeného grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska (EHP-CZ02-OV-1-036-2015)* a z projektu *Podpora rozvoje adaptačních opatření a strategií ve městech podpořeného z programu TA ČR Omega (TA ČR: TD03000106)*. Autoři také děkují diplomantce Ing. Kristině Sukupové za její přínos v dané problematice.

Ing. et Ing. Eliška Vejchodská, Ph.D.
Ing. Jiří Louda

Fakulta humanitních studií

Univerzita Karlova v Praze

Fakulta sociálně ekonomická

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem

ENGLISH ABSTRACT

Partnership between municipalities and the public for administration of urban greenery,

by Eliška Vejchodská & Jiří Louda

This article deals with the administration of urban greenery by means of partnership between municipal authorities and the public. Although still quite unique in the Czech Republic, this system for the maintenance of greenery is used ever more frequently abroad. Implemented in various forms, the system replaces the former centralized approach to decision-making on public greenery and its financing. All forms of partnership between municipalities and the public provide a variety of potential benefits for local communities. Besides an increased interest in the life of the municipality on the part of inhabitants and their immediate participation in activities that shape their surroundings, an important advantage is the higher quality of public space and potentially high savings on the cost of urban greenery.